

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne oziira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petiti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi jutrišnjega praznika izide prihodnji list v četrtek, dne 16. avgusta.

Quieta non movere!

Z Dolenjskega, 12. avgusta.

Naš državni poslanec za mestno skupino, g. Šuklje je imel 4 t. m. v Novem mestu shod volilcev. Večina volilcev meni, da shoda ni bilo treba. Naš poslanec, če je hotel ostati z večino svojih volilcev v soglasju, nam ni imel ničesar takega povedati, kar bi bilo zanimivo. Naš cislitvanski osrednji parlament je živel ta leta v obstrukciji, in v tej obstrukciji naš poslanec ni bil nikakor aktiven. Vse drugo je znano in ni aktualno. Sam ministrski predsednik Körber danes ne ve, kaj naj jutri stori. Povedati se je dalo o naši cislitvanski politiki le toliko, da drže danes fevdalni mogotci in dostojanstveniki katoliške cerkve ter naše armade krmilo državne vlade trdno v svojih rokah, da gleda nemško meščanstvo po večjem čez meje, in da si izposoja naša nemška birokracija „šimeljne“ za vse, kar je treba in kar ni treba iz nemškega „rajha“, — v drugem pa deloma hodi po potih vladnih činiteljev, ali — kolikor je je nemškega mišljenja — tudi ne, ker ima v to poseben privilegij. Nezadovoljstvo vlada na vseh straneh in gospodarsko stagniranje narodov v vseh ozirih, to je tudi že davno znana stvar.

Vedeli smo, da so slovenski klerikalni poslanci našega zastopnika potisnili nekako v kot, da si je sposoben, da bi se bil vsaj v tem ali onem oziru vpošteval. Sprijaznili smo se s tem toliko laglje, ker kaj drugega nismo pričakovali, in ker se ne da nič ugovarjati proti temu, dokler naš kmet v farovžu jemlje volilne listke. Naš poslanec je bil prisiljen postajati. „Zato, dolenski prijatelji, nisem storil ničesar, nisem storiti mogel; bil sem poslan v penzijo.“ Nič ne de! Clara pacta, boni amici! A vse to bi se lahko povedalo pri čaši vina. Žal, da se tako ni zgodilo. Lepaki so nam naznanili, da nas kliče „dvorni svetnik“ F. Šuklje na shod. Vsi privoščimo in prav od srca našemu poslancu, da je napravil karijero.

Storil je dosti za Dolenjsko, da, za celo Kranjsko, in tudi še za kako slovensko gimnazijo v obmejnih deželah. Bil je nekoč dober ferment v življenju našega malega naroda; vplival je dosti na hitrejši razvoj našega političnega življenja in v kranjskem deželnem zboru je bil jako delaven poslanec. Tudi želimo, da naši ljudje dalje pri-rinejo, ko do sodnega svetnika. Pa kaj hočemo, demokratije smo in kmetijski birokratizem nam ne godi. Pri nas poznamo le „Šukljeta“, in mož bo enkrat videl, da je to označenje najlepše; vsaj najlepši spomini zanj in za Dolenjce prihajajo iz tega.

Dne 4. t. m. smo bili hladni, in shod ni bil obiskan, kakor bi moral biti, če ga skliče mož, ki je za Dolenjsko toliko storil, kakor Šuklje, ki je Dolenjski velik dobrotnik. Pa je bilo prav, da ni bil shod dobro obiskan. Prišlo bi na njem do navskrižja, zakaj težko bi se bilo dalo z lepa povedati g. poslancu, da stoji glede strankarstva v domovini na jako čudnem stališču.

Naš gosp. poslanec nemara misli, da imamo na Dolenjskem še ono stranko, kakor smo jo imeli, ko smo njega prvič poslali v državni zbor. Ta stranka je bila ustvarjena le za pridobitev železnice. Ko je bila ta dosežena, se je stranka združila z drugo stranko, z narodno napredno. V politiki je tako. Dela se, kakor koristi nanesi. Danes take dolenske stranke ne spravi tudi mlajši Šuklje več na plan. Sicer je vprašanje, če se ima poslanec ravnati vsaj po večjem po političnem mišljenju svojih volilcev, sporno in nerešeno. Usiliti se nič ne da, in človeku naj bo svoboda dana, da lahko kot svoboden mož nastopa. Ali toliko velja tudi na Slovenskem že, da je poslanec le tako dolgo voditelj svojih volilcev v tem ali onem, ali vsaj v glavnih vprašanjih — to je, če stoji na višjem duševnem nivoju — dokler se ujema s stranko, kateri večina volilcev pripada. Gosp. Šuklje je svojim volilcem povedal, da ne spada danes ne h klerikalcem, ne k napredni narodni stranki. Obe sta za njegove živce prestrastni, on si želi srečno sredino. Dobro! Tudi proti temu ni ugovarjati. Sto sreč mu želimo v tem kralje-

stvu zlate sredine. Ali stranke, h kateri pripada vse zavedno dolensko meščanstvo — glede svobodomiselnosti in gospodarskih teženj tudi kočevski meščani — in toliko dolenskega drugega prebivalstva, ne bi smel g. poslanec karati, ko dobro ve, da so časi minoli, ko se je dalo mej glavne naše kranjske stranke utakniti kaj novega vmes. Če mož ni zadovoljen s tem ali z onim, naj to vodstvu stranke privatno pove, če pa sploh ni zadovoljen s stranko, naj bo sploh tih o njej v razmerah, v katerih g. poslanec ne more svoje posebne stranke ustvariti.

Vsaka stranka ima svoje „napake“. Vse človeško življenje jih ima. Ali tudi do-zdevne napake kake stranke so v večini slučajev dobre; one razmečejo značaje in osebe, in ložje se vidi, kake goste redi ljubi Bog pri svoji mizi. Mlajši Šuklje je imel vse one napake, katere očita, mladi, po življenju stremleči stranki in morda so mu dajale te napake one moči, s katerimi se je kot eden najboljših dozdanih slovenskih agitatorjev iz strahovito težavnih razmer priboril do poslanstva ter do uspehov za svoj volilni okraj, kakor jih ima redko kak poslanec izkazati. Sicer pa nam danes ne more ne Šuklje, ne kdo drugi dopovedati, da to ni prav, kar dela narodno-napredna stranka na Kranjskem. Tu in tam je kaj malenkostnega, kar bi ta ali oni strankar hotel drugače imeti, ali v glavnem načrtu in obliki boja smo jedini.

Malo je narodov najti, ki bi si bili v tako kratkem času ustvarili vsaj po večjem toliko narodnega meščanstva, kakor mi Slovenci. Ne štejemo 50 let za to delo. To meščanstvo je ustalo, se je množilo pod praporom svobodomiselnosti, boja zoper reakcionarne elemente v narodu. Slovenci smo bili dolga stoletja brez narodnega meščanstva. Kakor Čehom, ubili „bandazirali“ so ga nam Jezuitje v 17. in 18. stoletju. In zato smo tako hudo zaostali. Danes bi bil Slovenec kaj drugega, kakor je, da ni bilo tega „bandaziranja“ in bandaziranja naših fevdalcev. In to, komaj na noge stopivše mlado slovensko meščanstvo grabi danes zopet ista roka za grlo, kakor pred

stoletji: „bandazirati“ ga hoče s tem, da ga gospodarsko umori na lastnih tleh. Gospod Šuklje je videl po svojih poslih več sveta. Ali je našel kje, da se mej narodom, ki tiči še do 1/4 v naturalnem kmetovanju, ki nima industrije, ne večjih mest, začne na vsi progi s štacunskim združnim konsumom? In kdo? Klerik hoče pri nas z združno produkcijo na kmetiji začeti! Par mlekar za olepšanje; glavno pa je: ubimo meščana-obrtnika, meščana-trgovca z združnim konsumom, ubimo kmeta s posojilnicami, naj se zadolži, da bo prej gođen za naš raj.

Ne bomo dalje razmotrivali teh vprašanj; za to ni tu prostora. Toda meščanski poslanec bi moral to vpoštevati in pomisliti, da življenje konsumnih štacun, tudi če le par let obstoji, in če potem vse na kant pridejo, neizmerno oškoduje meščanstvo. Ne glede na to tudi kmet za več let ne bo kaj pridal konsument za to malo, kar rabi iz meščanske štacune, ker bo moral plačevati v konkurzno maso farovških gospodarskih organizacij.

„Gospodarska vprašanja so za Slovence skoraj važnejša, kakor narodnostna“, je Šuklje na shodu izjavil. To menimo tudi mi, ki se nismo odzvali njegovemu vabilu in menimo, da so ta vprašanja tako silna, da stolžejo tudi vse prej na tla, kar se zove „avtoriteta“, „vzvišenost“ etc., kakor pa, da bi gladi kak stan umrl. Lahko je govoriti o. kr. uradniku o „avtoriteti“, ki je v cerkvi, ki je baje v duhovniku; ali meščan, ki danes ne ve, če bo jutri kaj skupil, ki dobi opomin k plačilu davkov in družega, kadar ima najmanj moči; meščan, ki si skratka v našem gospodarstvu ni svest, če bo mogel nekaj let gospodariti, ki ne ve kaj bo po njegovi smrti z ženo in z otroci, ta si bo svoje avtoritete sam stvarjal, dokler se bo gibal. Zahvalni bodimo usodi, da je precej slovenskega meščana na pravi poti, da se druži v močno stranko ki je, kar pri nas doma prav dobro vemo, gospodarska v prvi vrsti. Prej sovražnika odpraviti, in če je še tako „preznamenit“; prej mu njegove sile zmanjšati, je

LISTEK.

Ne ubij!

Ruski spisal knez Dmitrij Golicein-Muravlin. (Dalje.)

Zdi se mi, da sem dal nevede podrobnostim toliko prostora, da bi glavnemu manj ostalo. To glavno me straši tudi sedaj, kadar se vračam k njemu, kakor da mi je vse preživeti iznova.

Čas je, da začnem.

To je bilo v začetku avgusta. Nastala je vrsta vročih dni.

Nekoč, po obedu, pri katerem sem bil naravnost neuljuden do Stebnicina, a žena nasprotno do skrajnosti ljubezniva, sem začutil potrebo oditi, toda ne za gospodarstvom, kjer bi me vsaki delavci, dninarji in nadzorniki ovirali misliti, nego docela brez dela. Trpel sem v resnici, a brez vzroka. Nikar ne misli, da sem bil ljubosumen, nikakor ne. Ako bi mi bil kdo dejal, da ljubi moja žena Stebnicina, mignil bi bil z rameni, misleč, da je to nemogoče. Previsoko sem cenil Nadjo...

Vzel sem puško ter šel na osušeno močvirje, porašeno z majhnim grmovjem, katero je za našim parkom. Ali se spominjaš? Ti si često brodil tam s puško brez-

uspešno. A na predvečer so mi dejali, da so se začeli pojavljati kljunači.

Hotel sem biti sam in misliti. Mučilo me je, da se mi žena oddaljuje, da more zaroditi v njej sovražnost taka ničnost, kakoršna je bila pomanjkanje prijateljskega čustva za prijatelja njenih otroških let. In sklenil sem: zatajiti se hočem, ljubezniv bodem ž njim.

Pribežal je k meni jerebičar Tifon ter me gledal tako ljubeznivo, mahal z repom, da sem dobil veselje do lova. Preskočil sem jarek, kateri je okrožal park in prišla sva na mesto. Bila je sedem ura. Vročina je minila. Postalो mi je lahko pri srcu, in mislil sem si: dobro, da Stebnicin ni lovec, sicer bi me nadlegoval tudi tu.

Kljunači so se res pojavili. Ustrelil sem jih nekoliko, potem sem zapazil, da se noč, ter da je čas iti domov.

In midva s Tifončkom sva se odpravi proti parku. Spotikal sem se ob kupce, a Tifon je veselo skakal čez nje ter jih razkopaval. Nakrat se je ustavil tik večjega grma ter se postavil pokonci. „Pa naj bo, še jednega“, sem mu pritrdil, in vzel v roke puško. Tifon je planil naprej, grm je zašumel, in ven je skočil zajec. Nepričakovano me je tako zmedlo, da sem poslal šele čez nekaj sekund za njim naboj šiber.

Do dandanes se ne morem spomniti brez trepetu, kako je kriknil zajec.

Ustavil se je, bil s prednjima nogama in začel kričati s povsem otroškim glasom. K sreči ga je Tifon hitro zadavil, sicer bi bil, zdi se mi, zbežal, ne da bi mi prišlo na um, zapoditi mu drugi strel v glavo.

Slabe volje sem se vračal domov, kakor da mi greh teží dušo. Nisem se mogel osvoboditi tega čustva, kakor da sem izvršil uboj. Čemu sem ustrelil zajca? Ali mi je bil potreben? Ali so mi bili kljunači potrebni? Na vsak način so bili mnogo potrebnejši sestradanemu volku... Ves vznemirjen sem si dal besedo, da ne pojdem nikdar več na lov.

Prišediš k parku sem preskočil jarek ter zlezal čez ograjo, da si okrajšam pot.

Tifon je mahal z repom in se odpravil na okrog domov. Često mislim, kako bi se lahko zgodila takrat nesreča, ako bi ga bil vzel seboj. Zalajal bi bil, prišel bi...

Ne, po vrsti naj povem, kolikor je možno.

Noč je že nastopila. Šel sem počasi po mehki aleji, po kateri so bile kakor razkopane brazde luninega svita, kateri je prihajal skozi vrste dreves. Moje čutnice še niso bile v redu, laskajoča se nočna okolica jih je še dražila, kakor muhastega otroka,

ki joka še silnejše pod poljubi matere. Krik zajca mi ni hotel iz ušes.

Mahoma, na ovinku drevoreda, sem se ustavil.

Deset korakov od mene sta šla proti hiši moja žena in Stebnicin, šla sta objemajoča in poljubljajoča se, razgovarjala sta se s tresočim, pridržanim glasom, s katerim govori kdo drugemu: „Ljubim te“.

V jedni sami minuti se je vzbudila v meni ogromna vrsta misli in čustev.

Še sedaj ne razumem, kako sem mogel toliko misliti in čutiti. A mej tem, ko sem se streznil, sta odšla od mene samo za korak, ne več.

Sprva, še prej nego me je utegnulo to, kar sem videl, dirniti v srce, sem začutil puško v svoji roki. Toda hkratu z neznosno voljo se je pojavila tudi misel na sina; videl sem njegovo sveže lice, ki se smehlja in sveti od sreče... mari morem ubiti njegovo mater?... Dà, tako mater je možno ubiti... Seveda ona... Tu se je moja misel odtrgala, kakor da je prišla do nečesa veliko boljšega in strašnejšega... V meni sta zadoneli besedi: „ne ubij!“ V vrsti s tem mi je prišla na um vsakdanja fraza „qui va à la chasse perd sa place“ in slika iz pariškega lista, kazoča krvav čin žaljenega moža... Spomnil sem se, da sem videl

bilo vodilo vseh bojujočih se strank, predno se začne novo zidanje. Pa zida se! V jedni roki drži naš meščan meč, v drugi kelo. Kako, to povemo drugikrat, če bo treba. Ali toliko danes, da naš meščan gospodarsko slabše, kakor nemški avstrijski meščani, ki niso fabrikanti, ravno ne dela.

Pa ta blažena „konservativnost!“ Starejši ljudje postajajo radi konservativni; le redki so, ki si ohranijo mlado srce. „Ali ni škoda te slovenske konservativnosti!“ Bože moj! Šuklje tako govori! Slovenec nima res sreče; njegovi najrevolucionarnejši ljudje zobjejo v poznejših letih iz rok! Ali ni vsa naša zgodovina, razven one luteranske dobe, prava zgodovina pasje ponižnosti in pokornosti? Kam je ta konservativnost našega kmeta dovela? Zdaj ko vstaja meščanski, napredni element, zdaj se najde človek, ki poklekne pred konservacije naše reve! In ta mož se je nekoč pogumno in moško zadiral v to konservativnost! In ta mož ne vidi, da še našega pametnejšega kmeta ni več v teh konservativnih vrstah najti! Ali je dobiti Slovenca, ki je nepozabni dan 26. oktober 1899 l. prespal? Moriti se pustiti, ujedati, ponižavati, ne braniti se satanskemu delu izpodkovanja gmotnega gospodarskega stališča nego roke križem držite, ko ta „preimenitni duhovenski stan“ dan za dnevom meščanske eksistence v grob spravljaja, ne da bi s tem kmetu le za goldinar koristil, saj beži ta kmet trumoma iz domovine ter zapravljaja kot analfabetni kuli svoj mozek v premogokopih tujine — to je nauk, ki ga danes Šuklje uči!

Revolucija na Kitajskem in boksarstvo.

(Konec.)

Katera država ali dežela pa je srečna, ki se vlada na strogo verski enostranski podlagi? Poglejmo na Turško, katero je skopal in bode tudi razdejal verski fanatizem, ker se vlada strogo po predpisih korana, ki je po izlamu razodetje božje. Akoravno država gnije in razpada na vseh krajih, sanjarski Mohamedanec še vedno misli, da ga rešita njegov bog in prerok, ako le strogo živi po koranu in lenobo pase.

Najbolj klerikalna država Špansko, je prišla na beraško palico, inkvizicija je sicer ponehala, sirovi boj z biki pa še ne.

In je li srečna Italija in posebno dežele, katere je toliko časa vladal vrhovni katoliški vladar in kamor je romal denar celega sveta? Ravno v deželi, kjer je cerkveno oblastvo toliko stoletij najlažje vplivalo na razvoj in odgojo prebivalstva, se kaže nezadovoljnost, spridenost in grozovit nečloveški anarhizem.

Pri nas se na vse kripje in brez vsake potrebe širi verski fanatizem. „Novi List“ piše da je edino verski fanatizem pravi. Mi pravimo, da fanatizem in strast slepita. Ako ima „Novi List“ prav, potem se mora dosledno priznati, da je tudi verski fanatizem kitajskih boksarjev pravi, kateri

pri tebi to sliko. Potem me je uničevala besnost, divja besnost... Hotel sem dvigniti puško ali jo vreči proč, a mogel nisem... Nato gnus do vsega, k vsemu, odpornost do vsega, tak čut, kakor da sem vse, kar biva na svetu, odtrgal od sebe in pometal v stran... Potem me je postalo sram, do bolesti sram... Ako bi me bila zagledala, prosim, ubežal bi bil.

Končno sem se zjedini s seboj; spominjam se, da sem pošepetal:

„Gresta“...

Šel sem na klop ter ju začel zasledovati z očmi, gotovo brez vsake misli v glavi, razum s to, da kreneta kmalu v veliki dvored ter da ju potem ne bodem več videl... Po poti sta se poljubila še dvakrat ter se res obrnila v veliki dvored. Tedaj sem vstal in šel hitro po poti naokrog domov. Tedaj sem samo čutil, da sem zelo nesrečen, in da moram tej nesreči narediti konec. Kako narediti konec, tega nisem vedel. Povsem verjetno je, da sem bil takrat nekoliko blazen.

Čemu vse to? sem izpraševal samega sebe. Čemu ravno tako, zoperno, surovo?

In iskal sem, na koga naj bi se obrnil s tem vprašanjem, mislil sem nate in na najino poslednje svidenje; spomnil sem se, kako si se vznemirjal, jeli se ni izgubil tvoj dragi binokelj. (Konec prih.)

moré in preganjajo „bele hudiče“ ali kakor bi pri nas rekli: liberalce. Kakor na Kitajskem, tako vidimo tudi pri nas boj proti kulturi in napredku, samo z drugim orožjem neti se prepri in sovražstvo med sorojaki, katoličani, z ustanavljanjem nepotrebnih konsumnih društev in raznih cerkvenih bratovščin in s prirejenjem misijonov. Ako bi se princ Thuanu s Kongresnega trga vse tako posrečilo, kakor samosvestno nastopa, bi pač preje prišli do leta 4000 kakor čez 2000 let. Našo „Zvezdo“ bi spremenil v veliko grmado, kjer bi se žgali liberalci pod nebeško mavrico. Ni nam znano, ako nosijo kitajski boksarji tudi medalje, kakor naši devičarji, a to vemo, da se s takimi bojnimi znamenji njihova narava ne bode zblažila. Fanatično klerikalstvo ne odpravi surovosti in ne blaži človeka.

To vidimo lahko tudi v svoji ožji domovini. Najbolj klerikalna je Gorenjska manj Dolenjska in najmanj Notranjska. Glede tepežev in ubojev je pa ravno narobe in največ tepežev se godi ravno ob nedeljah in praznikih po cerkvenih pravilih, katerih se razgrajali vedno udeležujejo. Mi nikakor ne odvrčamo od cerkve in nikakor ne trdimo, da je kdo radi tega surov, ker redno v cerkev hodi, ampak navzlic temu. Pred 20. leti je bilo še v enem samem, najbolj klerikalnem sodnem okraju na Gorenjskem več ubojev in telesnih poškodb, kakor na celim Notranjskem. Dogajale so se surovosti, katere so našo lepo Gorenjsko in deželo sploh zelo očrnila. Danes se, hvala bogu, to ne kaže več. Tudi po Gorenjskem se civilen človek prav varno giblje, „prokleti škrijc“ je zginil. Nahaja se morebiti še v klerikalnem Terzinu in še v kakem drugem kraju ljubljanske okolice. Vresnici pobožni ljudje navadno niso surovi in nestrpni, z njimi je lahko izhajati. Mi pobijamo le hinavsko pobožnost in fanatizem. Ako se bode naše kmetске fante fanatizovalo, se lahko zgodi, da nas bodo po znanem, bodisi resničnem ali izmišljenem, a značilnem izreku: „hudič, streljaj, sanctus je!“ psovali z besedami: hudič, streljaj, vdari, liberalce gre! A upamo, da do tega ne pride več. Kaj je oblažilo naše trde gorenjske fante? Ne klerikalstvo, ampak šola, narodna društva, lepo petje in množče se občevanje z narodno inteligenco in z izobraženimi tujci. S takozvano katoliško organizacijo ne bodete širili ljubezni do bližnjega in pravega katoličanstva.

Čim bolj se naša dežela organizuje na katoliški podlagi, čim več katoliških konsumnih društev in gostilno se ustanavlja, tem bolj beži naše ljudstvo v srečno Ameriko, katera ne pozna klerikalstva.

Ako vse to uvažujemo, moramo priti do zaključka: Ne v verskem fanatizmu in boksarstvu, ampak v zdravem trajnem napredku je sreča in rešitev za naš narod. X.

V Ljubljani, 14. avgusta.

K položaju.

Koerber in Goluchowski sta v Išču ter ju sprejme cesar opetovano. Nekateri listi trdijo, da sta šla samo poročat o tekočih državnih poslih, in da nimajo te avdijence za notranji položaj nobene važnosti. Drugi listi pa sodijo drugače. Ako meni Koerber res sklicati že v septembru iznova državni zbor, potem je gotovo, da je šel Koerber k cesarju po potrebna pooblastila, saj je do dne 1. septembra komaj še 14 dni. „Politik“ piše, da namerava Koerber sklicati državni zbor samo zato, da se vnovič dokáže njega nerabljivost, in da potem državni zbor razpusti. Tudi „Neue Freie Presse“ se poganja za razpust parlamenta, češ, če razpust ne bo koristil, pa vsaj ne bo škodil. Zares, lep argument!

Prestolni govor kralja Viktorja Emanuela III.

Mladi italijanski kralj Viktor Emanuel III. je v družbi kraljice Jele prisegel vpričo ministrstva, diplomatov, senatorjev in poslancev na italijansko ustavo ter imel nato plameneč, zanosen govor, ki je navdal poslušalce in vse italijansko časopisje z navdušenjem. Dejal je: „Moja prva misel je moj narod, in to je misel ljubezni in hvaležnosti za narod, ki je prelivljal ob mrtvaškem odru svojega kralja solze ter se poln ljubezni in zaupanja zbral okoli mene in dokazal, kako globoke korenine je poglala v deželi liberalna monarhija. S povzdignjeno glavo in stremeč za naj-

večjimi vzori se posvečam svoji deželi z vso močjo in z vso silo, katere se čutim sposobnega, z vso mogočnostjo, katero mi nudijo vzgledi in sporočila moje hiše.“ Nato se je spominjal kralja Karola Alberta, ki je oktroiral svobodo, svojega starega očeta, ki je dokončal jedinstvo Italije ter svojega očeta in matere. „Prav kakor je moja visoka in oboževana mati mojega očeta, bo podpirala mene tudi moja visoka soproga, ki je hči močnega naroda ter se bo vsa in popolnoma posvetila novi domovini.“ Nato je dejal kralj, da bo Italija zaščitnica miru na zunaj in na notraj. „Mi rabimo notranjega miru in sloge vseh ljudij, ki so dobre volje, da moremo razviti duševne moči in našo gospodarsko energijo. Vzgojiti moramo našo generacijo, da spoštuje domovino in pošteno delo. Ščititi in braniti moramo z modrostjo zakone in njihovo natančno izvrševanje. Monarhija in parlament morata postopati v tem solidarno. Naj ima Italija tisto zaupanje vame kakoršno imam jaz v usodo domovine! Človeška sila ne bo mogla uničiti tega, kar so sezidali naši predniki s tolikim samozatajevanjem. Vse moči se morajo razviti, da se ohraniti jedinstvo in svoboda. Nikdar mi ne bo manjkalo nekaljenega zaupanja v naše liberalne institucije, a tudi močne iniciative in energije mi ne bo nedostajalo, da branim dedščino svojih pradedov. Vzgojen v ljubezni do vere in do naroda, kličem Boga za pričo svoje obljube, da danes in za bodočnost posvečam svoje srce velikosti in vspevanju domovine!“

Vojna na Kitajskem.

Dne 6. t. m. so vzele mednarodne čete Yangtsun. Radi silne vročine so sklenili poveljniki, da bodo imeli vojaki 3 dni počitka. V petek, dne 10. t. m. pa naj bi se operiranje nadaljevalo. Ker je do Pekina le še 5 dni hoda, bi bile mednarodne čete že par dni pred pekinškim ozidjem. Toda o novem prodiranju ni do danes nobene vesti. Pač pa se poroča, da je namestval večji oddelek Japoncev že dne 7. t. m. prodirati proti Nancajtsunu, ki leži okoli 10 km severno Yangtsuna na poti proti Pekinu. Tudi o tej operaciji ni nobene vesti. Francoski poslanik Pichon v Pekinu je odposlal dne 3. t. m. brzojavko, da se drži poslaništvo le še vsled heroizma francoskih in avstro-ogrskih vojakov. Živil in streljiva pa ni skoraj več. Nov napad bi izročil poslaništvo na milost in nemilost kitajski vladi. Italijanski poslanik pa je brzojavil dne 5. t. m., da že dva meseca ni dobil nobene vesti iz domovine, in da od dne 30. julija nima nobenega poročila o mednarodnih četah. Kitajska vlada sedaj že zahteva, da zapusté poslalniki in tujci Pekin ter odklanjajo vsako odgovornost, če se jim sicer kaj pripeti. Francoska vlada jo je ostro zavrnila. Angleška vlada je dobila obvestilo, da ima Lihungčang nalogo obravnavati radi miru. Pogoji, katere naznanja, pa so docela nesprejemljivi.

Angleži v Južni Afriki.

11. t. m. je bilo deset mesecev, odkar je Krüger napovedal Angliji vojno. Maršal Roberts, nepremagani angleški Moltke, kakor ga je še nedavno imenovalo angleško časopisje, že od binkošti ni dosegel nobenega večjega vspeha. Spočetka je imel res veliko srečo, v marcu se je nagloma polastil Bloemfonteina, v binkošti pa Pretorije, a potem ni mogel dalje. Splošno se je mislilo, da je z zavzetjem glavnih mest vojna pri kraju, toda Buri se niso in se še ne bodo udali. Dasi imajo par tisoč padlih in morda 10.000 živih moč v angleškem ujetništvu, nadaljujejo boj z vso navdušenostjo. Angleška armada je štela nad 200.000, a je vsled bolezni, vročine in in mraza ter vsled lakote, največ pa radi silnih, napornih maršev in burskih pušk že toliko trpela, da so izgube uprav veličanske. Več divizij in brigad je uničenih. Stanje na bojišču pa je takole: Odkar se je moral Roberts s svojega marša proti Middelburgu sramotno vrniti zopet v Pretorijo, se vrše okoli in okoli njega boji. 13 km severno Pretorije stoji 500 Burov z dvema topoma pri postaji Piramids, na progi Pretorija-Middelburg je pri postaji Elandariver, 48 km vzhodno Pretorije general Delaray 8. t. m. ujel obristlajntanta Hoara s 300 Angleži, dasi je prihitel generalni lajtnant Carrington na pomoč s svojimi bušmanci. Proti vzhodu marširata French in Polecarew počasi proti Macha-

dodorp (vzhodno Middelburgu). 160 km južno Machadodorp maršira general Buller, ki je 8. t. m. zasedel Amersfort in je 9. t. m. prekoračil gorenji del Vaala. Buller in French operirata proti Bothi, nadpoveljniku Burov. Južno-vzhodno Pretorije, nekako v višini Kroonstada med Bethlehemom in Harrysmithom, je general Rundle ujel 4000 (?) Burov pod generalom Prinslov. 1500 Burov pa je rešil general Olivier, katerega lovi Rundle že ves teden brez vspeha. Južno Pretorije operira več burskih oddelkov, ki hočejo porušiti železniške proge. Spočetka t. m. so ujeli in izpraznili več angleških vlakov ter ujeli osobe. Južno-zahodno Pretorije lovi Methuen Deweta. 8. t. m. sta imela ob Vaalu pri Venterskronu boj, v katerem so imeli Angleži 7 mrtvih. Dewet je s svojimi 1300 m. polovil doslej že 1500 Angležev in jih v manjših bojih že opetovano premagal. Zahodno Pretorije, 80 km daleč, je bil v Rustenburgu od 6. t. m. nadalje oblegan Baden Powell, katerega je komaj komaj rešil Jan Hamilton. Tak je sedaj položaj. Buri so mojstri v „mali vojni“, katero bodo nadaljevali do skrajnosti. V najhujši sili se umaknejo v hriboviti okraj Lydenburg, kjer se bode vojna nadaljevala vsaj še par mesecev, kajti ondodni kraji so nepristopni. Angleži že obupavajo. Začeli so z najsramesnejšimi, prepovedanimi sredstvi. Konfiskujejo zemljišča in ponujajo burskim voditeljem velike svote in dobre službe. Izmišlili so si tudi celo zaroto, da morejo nastopati krutejše. A vse jim ne pomaga dosti, zato je angleško časopisje in angleški narod že skrajno nevoljen.

III. in zadnji odgovor „Slov. Listu“!

Dejal sem sicer zadnjič, da se ne bode več prekal s Tabo. Toda podli in neosnovani novi napad Tvojega pravega urednika (ne slamorezca) na me potisnil mi je še enkrat pero v roko.

Ta blagoslovljeni gospod me je zdaj opisal kot največjega požeruha, čegar „posebna lastnost je, da hodi po raznih župniščih z namenom, da se nekoliko poživji, potem pa na farje pljuje in zabavlja.“ Ironično me nazivlje „pobratima duhovnov“ in „pobratima Malovrha“, — katerega gospoda pa, mimogrede rečeno, osebno niti dobro ne poznam, — ter trdi, da sem se „vsiljeval župnikom za pobratima, kadar sem pri njih pil.“ Ali zdaj, pristavlja, mi je v farovžih odklenkalo.

Ljudje božji, zdaj pa poslušajte in sodite!

Tam nekje, kamor se hodi „po trnovem potu“, in kjer sem slučajno tudi zlezal na ta grešni svet, imam pobratima župnika. Že otroka sva občevala; sošolca sva si in iskrena prijatelja še iz-za mladih kolen. To razmerje se mej nama ni obladilo niti zdaj, ko divergirava na političnem polju. On pušča meni moje, a jaz njemu njegovo prepričanje.

In k temu pobratimu-župniku sem zahajal tri- do štirikrat na leto v posete, ali vsako pot na njega izrecni prijazni poziv!

To vse je znano blagoslovljenemu uredniku „Slov. Lista“. On sam mi je bil nekočkrat sosed pri župnikovi mizi. Imel je toraj zadosti prilike, da mi je štel žlice in čaše. Uveril se je lahko, da jih ni bilo toliko, da bi mi zamogel očitati požrešnost in nesramnost. Imeti mora tudi jako slab sluh, da me je čul, „ko sem se poživil, zabavljati na farje“!

29 let zdržema živim že na deželi, in ves ta čas bilo je moje občevanje z domačo duhovščino prijateljsko. Ona mi je zahajala v hišo in tudi vabila me k sebi. Odziviljal sem se včasih tacim vabilom, toda nepoznan nisem šel niti enkrat v gosti. Nikdar in nikoli sploh nisem vsiljeval komu svojega pobratimstva, najmanj pa po farovžih in celo z namenom, da bi zastoni pil! Jaz imam nekaj značaja in poznajo me ljudje! Požrešnosti, vsiljivosti in vmazanosti mi ne more predbacivati nobeden, najmanj pa značajni urednik „Slov. Lista“!

Vse to sicer dobro ve, ta blagoslovljeni gospod. Vkljubo temu pa v najini polemiki ne zavija samo resnice, nego pretvarja jo, izmišljuje si, ali po domače rečeno, laže s posvečenim namenom!

Ta značajni urednik je katoliški duhovnik, ki nenavadno rad moralizira. Od

Dalje v prilogi.

ljajkov zahteva točno znanje teologičnih študij, sam pa noče vedeti, da je laž in obrekovanje smrten greh! On laže in zavija, da se vse kadi. Ta namestnik božji padel je še nižje; padel je na tak nivo, kamor mu ne more slediti pošten človek! Ta blagoslovljenec in katoliški narodnjak denuncira in ovaja svoje stanovske kolege in stare pobratime! Čujte! Prešerna ošabnost in nadutost tega namestnika božjega je tolika, da ne more umeti, da ima razven tonzuriranih gospodov tudi kdo drugi še kako knjigo pri roki. Njemu se zdi popolnoma izključeno, da bi na pr. jaz v svoji knjižnici imel kako zgodovinsko delo, še manj pa kak katalogus cleri. dioec. ali celo „Zgodovinski Zbornik“. Zato si je izmislil debelo laž, da, ko je meni v polemiki z njegovim listom zmanjkalo tal na domači postaji, sem nastopil trnovo pot in prosil zunanjega župnika, naj mi pomaga. „Posodil mi je (namreč meni) „pobratim župnik“ prilogo „Škofjskega Lista“, v kateri se baje dokazuje, da je bil sv. Jurij poseben patron Kranjske. Župnik mu je (sc. meni) priskočil na pomoč. — Debelo je pa ta teden župnik gledal, ko je čital v „Slovenskem Narodu“ Harambaši poslano podatke.“

Na to izjavljam jaz: Katoliški duhovnik in urednik „Sl. Lista“! Vi ste nesramno lagali! Meni v moji polemiki z Vami ni nihče pritekel na pomoč.

Vse kar sem pisal, je zrastle na mojem zelniku! Jaz sem sam naročen na „Zg. Zb.“, odkar izhaja! V vsej najnejši aferi nisem nikogar, najmanj pa kacega duhovnika prosil pomoči, niti mi je kdo poslal kakih podatkov! Perfidija je, da se Vi drznete tako podlost insinurirati „znanemu župniku“, svojemu dolgoletnemu prijatelju! Značaj njegov je, kakor Vam je dobro znano, čist kakor kristal, a Vi s svojim niste vredni, da mu odvezete jermene od črevljev! S svojo infamno lažjo ste imeli prozoren namen! Tega poštenjaka ste hoteli Vi le denuncirati iz osvete, ker se ne strinja z Vašo bornirano politiko in Vašim brezstidnim pisanjem! Vi ste hoteli stanovskega svojega tovariša očrtniti na nekem višjem mestu, ker občuje z mano, Vašim nasprotnikom, Češ, on mi je pomagal, da sem Vašo grozno učenost postavil v pravo luč! Zamolčali ste namenoma, da se zadnji čas ne strinja njegova politika z mojo! Zato Vam pravim: Vi katoliški duhovnik! Vi ste temu svojemu kolegi učinili grozno krivico! Napotite se k njemu „na trnovo pot“, priznajte mu svoj greh, prosite ga oduščanja in če imate sploh še iskrico poštenja v sebi, prekličite v svojem organu svojo izmišljeno, infamno trditve!

Še eno! Jaz sem trdil, da je bil prvotni zaščitnik Kranjske sv. Jurij in nisem se motil. Vsegavedni teolog in preučeni zgodovinar, ter urednik „Slov. Lista“, ki takorekoč spi in bedi mej zgodovinskimi akti, ki ima vse pripomočke pri roki, pa še tega ni vedel, in še zdaj neče pripoznati svoje nezmotljivosti. Citiral sem mu že jeden vir za to historično dejstvo in zdaj mu navajam še drugi: Dimitz Geschichte Krains, 4. del, VIII., str. 27. Tam stoji: „Im Augenblicke der höchsten Gefahr ernannte Kaiser Leopold, ein besonderer Verehrer des hl. Josef, denselben zum Schutzpatron der an das türkische Reich grenzenden Erbländer. So erhielt auch Krain den zweiten Landespatron, nachdem bishin der hl. Georg, dessen Kapelle das Laibacher Bergschloss verwahrt, den Vorrang behauptet hatte.“

Ta velenčeni, nezmotljivi zgodovinar citira Valvazorja rekoč, da ta ne omenja sv. Jurija kot posebnega patrona Kranjske. A s tem ni dokazano ničesar! Valvazor ne navaja mej onimi svetci, katere posebej časte Kranjci niti sv. Jožef! To je rečeni gospod previdno zamolčal! Jaz sem se motil le o tem, ko sem dejal, da datira češčenje sv. Jožefa iz za jožefinske dobe, dočim so ga pričeli Kranjci kot deželnega zavetnika čestiti nekako po letu 1665. Vir Dimitz je diskalceatska kronika. — Ali narod sv. Jožefa še dolgo ni poznal in praznoval v širšem pomenu besede kot deželnega patrona, sv. Jurija pa pač. Sv. Jurij je in ostane patron, in sicer prvotni patron Kranjske. Tega ne bo utajil velenčeni urednik „Slov. Lista“, tudi če se trikrat na glavo postavi!

Tu se mi vsiljuje še vprašanje: Kaj pač je imel v onih starih časih sv. Jurij

pod nogami, ko še ni bilo liberalcev na svetu? In koga kasneje, prilično predno je značajni urednik „Slov. Lista“ vskočil v mahničevsko katoliški tabor? Morda prvega brezvestnega zavijača, čegar pobratim je imenovan katoliško-narodni tonzurirani gospod?!

„Dobro delo stori vsak, kdor takemu človeku potegne krinko doli“, kliče urednik „Slov. Lista“. Da, tu ste jo zadeli! To sem storil jaz Vam. Razkrinkal sem Vas in Vašo značajnost! Zdaj se umaknem ter bodem molčal. Nadalje baviti se in polemizirati s človekom, kateremu je načelo: „Calumiae audacter, semper aliquid haeret“, to bi bilo proti moji časti. Tak človek me niti žaliti ne more. Za tako gospodo ni pošteno orožje, nego k večjemu pasji bič. Da, krinko doli! Urednik „Slov. Lista“ in katoliški duhovnik! Vi v svoji polemiki niste samo zavijali in denuncirali, nego, Vi ste tudi prosto obrekli in nesramno lagali! To Vam očitno predbacivam! Po naših zakonih me lahko primete za ušesa, če sem Vam s tem storil krivico. Zatoraj: Pred sodiščem bodi naju Filipi! Tam iščite zadoščenja, če ga morete!!!

Rajhenburški Harambaša.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. avgusta.

— **Osebnosti.** Asistent na državnih rokodelski šoli v Tečnu, g. Ot. Grebenz je imenovan učiteljem na strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo.

— **Eksercicije za učitelje.** Z Gorenjskega se nam piše: V počitnicah se našim učiteljem pač ni bati za zabavo. Mlajši so poklicani na ekserciranje na Notranjsko in že nosijo puško, drugi pa so vabljani na ekserciranje v ljubljanskem lemenatu. Razloček je ta, da dobe prvi „pol hleba in kar je treba“ zastoj, drugi pa morajo še kaj plačati. Kmalu se odpro semeniška vrata tistim učiteljem, ki pojdejo na „žehto“ in se vdeležijo duhovnih vaj. Naravno je, da se odzovejo škofovemu povabilu samo veliki grešniki, ki so teh eksercij potrebni, in naravno je tudi, da smo posestniki na deželi radovedni, spoznati te grešnike, saj vzgojujejo naše otroke. Zato prosimo uljudno, naj se dotičniki, ki pojdejo na duhovne vaje, imenom a navedejo v listih. Samo tako bo spoznati, kateri učitelji so veliki grešniki ter potrebni taci vaj in take pokore, kakor noben drugi stan. Vrh tega pa bomo spoznali tudi hinavce. Ni ga stanu na svetu, mej katerimi se ne dobe breznačajneži. Tudi mej našim v obče značajnim in moškim učitelstvom jih je dobiti. Med nami se hlinijo naprednjaki in proglašajo, da pripadajo naši stranki, za našim hrbtom pa delajo roko v roki s klerikalci proti nam. Poznamo učiteljico, ki jo prav ugledni naprednjaki smatrajo za so-mišljenico, doma pa dela — v tesni zvezi s kaplanom in fajmošтром proti zaslužnemu naprednemu učitelju; poznamo učitelja, ki se v družbi vedno dela liberalnega in prišteva napredni stranki, za našim hrbtom pa se je pustil dekorirati z deviško svetinjo, katero pa seveda pred nami skriva. Na srečo so to le posamičniki. A take ljudi je treba spoznati, in zato naj se letos objavijo imena onih učiteljev-grešnikov in hinavcev — ki pojdejo na duhovne vaje.

Več posestnikov.

— **Raznoterosti iz Kroke.** Piše se nam: Tudi v Kropi je „krščanska organizacija“ zasadila svoje ničvredno seme. Če se hoče kdo prepričati, kako delujejo razna „katoliška“ društva, naj pride v Kropo in naj presodi, koliko imajo ljudje od konsumnega društva dobička in koliko od katoliškega društva več omike: V konsumnem društvu je prodajalka (neka „devica“) napravila 400 K reči: štiristo kron primanjkljaja, vsled česar je prvi denarničar pustil svoj posel. Nekdo drugi je tudi 80 kron zabunkal in tako bode lepega dne tega društva miren in skromen — pogreb. Katoliško društvo pospešuje omiko s tem, da prebirajo udje učeni in neslani „Slov. List“. Tudi omika — za — kogar je! V Marijini družbi — proti katere resničnemu namenu ne ugovarjamo, pač pa proti temu ker se s temi društvi razširja klerikalna in ne verska agitacija — so nekatere take device, da res Bog pomaga. O tej se pripoveduje to, o drugi to. Tudi v blagajni pravijo, pride včasih majhen primanjkljaj, seveda to le govore za gotovo se ne ve, ker nismo

tako srečni, da bi smeli pogledati v „deviško kaso“. Tudi je nekaj takih mladih otrok, ki ne vedo prav nič, čemu so v družbi. Kako te vestalke varujejo sveto čistost, nam pripoveduje slučaj, da je na neki svatbi neka devica „krancel“ izgubila. Družega dne je z deviškimi solzami in jokom napisala pismo do g. župnika, da je izgubila „krancel“ in da ga hoče nazaj od dotičnega tatu. Celo sodišče je klicala na pomoč, da so pripeljali orožniki fanta na odgovor radi „posilnega vzetja krancela“. Fant je bil oproščen ker se je izkazalo, da je dovolila devica sama v tatvino „krancela“. V Kropi je sedaj pet Slov. Narodov. O jerum jerum — Sl. List! Toliko naročbo je rodilo samo fanatično preganjanje tega lista. In naj domači, drugje službujoči duhovniki še tako pritiskajo na naročnike, ne pomaga nič! To pa lahko s ponosom rečemo, da so vsi naročniki ugledni, obče spoštovani možje, ki si ne bodo dali narekovati politike kakšnemu nezrelemu kaplanu ali župniku, ker so sami bolj izkušeni ko oni. Še enkrat: Gospodje — zaman! Če pogledamo naš politični položaj, ne samo v Kropi tudi drugod v okolici, rečemo lahko: Ljudstvu se odpirajo oči. Tudi masa, tista od klerikalcev tolikokrat upoštevana masa že uvideva, da ni vse v redu in, da so tisti zgrešili in zgrešajo čedalje bolj svoj poklic, ki bi imeli biti resnično izgled ljudstvu v vsem svojem dejanji in nehanji. Nas to odkritosrčno veseli, ljudstvu samemu bode pa to v veliko korist in ne bode se dogajalo, da bi siromašna hiša, skozi katere streho se vidi v milo nebo in kjer dimnik obeta odpovedati se svojemu črnemu poslu, da bi taka hiša dala za zgraditev razkošnega župnišča, ker je sama tako krvavo potrebna popravila, celih 120 K, kakor se je zgodilo to v Kropi za časa zidanja sedanjega župnišča. To je bil morda slučaj v večih hišah, za gotovo pa se je to zgodilo v neki hiši blizu cerkve. To se godi v sedanjih časih ko prevladuje tista „hinavska krščanska misel“ kakega Sušteršiča ali Štefeta in ta v časih, ko siromašni Kropčan upravo trikrat krvavo služi svoj kruh. V dodatek vsemu temu pa se sicer prav vernemu ljudstvu očitajo vsi mogoči in nemogoči grehi. In taki slučaj se gode širom slovenske domovine. Kaplanstvo divja liki najbujnejšim furijam in kliče ljudstvo na odpor proti vsem drugim stanovom, poleg tega pa se samo masti in tolsti z izžetimi krajaarji vernega ljudstva. Budite le krepko, tudi mi vam pomagamo a prašanje je, kje bode v nevihti toča huje pobila. Kropenčani se gotovo bridko spominjajo na nekdanje srečne čase, ko je cvetela njih obrt. Še bridkeje pa jim bode, če se spuste v krepelje tistih, ki iščejo pod krščanskimi idejami in idejali svojo korist. To deloma vedo in bodo v slučajih tudi še vedeli. Ti srečni časi! K. N.

— **Iz katoliške organizacije.** Ni ga dneva, da bi se v kakem katoliškem društvu ne zasledila kaka sleparija. Pred kratki je bilo konsumno društvo v Železnikih zasačeno. Imelo je 120 litrov žganja skritega. Slepariji je sledila seveda kazen. Društvo je moralo plačati 22 gld. S tem se je društvo izkazalo, da je vreden člen „Gospodarske zveze“, kateri se je bila očitala sleparija in goljufija, ki pa je vzlic temu dobila podpore 5000 gld. iz krvavih žuljev davkoplačevalcev. Pričakujemo, da bo po ljudsko ministrstvo zdaj tudi železniškemu konsumu dalo primerno subvencijo.

— **I. slovenska umetniška razstava v Ljubljani.** Tržaška „Elinost“ je prinesla v soboto člančič o pomenu I. slovenske umetniške razstave, ki se odprvi 15. sept. t. l. leta ter piše med drugim takole: „Prva slovenska umetniška razstava v Ljubljani je za nas Slovence tolike važnosti, da bi se pač morali bolj zanimati zanjo, nego se v resnici. Menim, da je ta pojav med nami Slovenci tako velikega pomena, da bi ga nikakor ne smeli ignorirati, temveč dolžnost vsakogar je, da se za stvar zanima in pripomore vsaki po svojih močeh do najlepšega uspeha. Vsi so vabljani, naj se udeležijo razstave; ne le oni v Ljubljani in na Kranjskem, temveč vsakdo, kdor ima uma in srca za lepo umetnost in za svoj narod. Ali ni naše srce napolnjeno blaženstvom, ko vidimo, kako naš narod napreduje? Mi, tako mali, tako neznačajni, tako tlačeni, stopamo ponosno pred svet z umetniško razstavo! Kje smo bili pred dvajsetimi, tridesetimi leti ali pa zdaj? Komaj da smo imeli Morjeve knjige. Zdaj pa si lahko zbiramo

kar nas veseli. O vpadabljalno slovenski umetnosti ni bilo ni duha ni sluha. A vse pridobili smo si sami s svojo delavnostjo in vstrajnostjo! Zato pa zdaj, ko stopajo naši dragi bratje Slovenci s svojimi umotvori na dan, ne ostanimo oddaljeni od njih, temveč pohitimov vsi 15. septembra v belo Ljubljani, da bomo gledali in občudovali mojstrska dela dragih slov. umetnikov! Ali bi ne kazalo opustiti vse manje izlete ter napraviti skupen izlet v Ljubljano, da pokažemo polnoštevilno na impozanten način, da smo tu, ter da se zavedamo: zakaj smo tu!“

— **Istrski deželni zbor** imel je včeraj zadnjo sejo. Zasedanje je zaključil deželni glavar Campitelli z govorom, v katerem je hvalil delovanje laških poslancev in izrekel željo, da se prihodnje zasedanje deželnega zbora skliče v Poreč. Abstinence slovenskih deželnih poslancev mož še omenil ni. Kakor znano, je vlada predložila načrt zakona o premestitvi sedeža deželnega zbora iz Poreča v Pulj, kateri zakon pa ni prišel na razpravo. Lahki so ga vrgli v koš!

— **Znati se mora.** In Lahki znajo. Posebno demonstrirati znajo tako, da je veselje. To so pokazali povodom smrti kralja Umberta. V primeri s primorskimi Lahki smo Slovenci pač skrajno indolentni. Lahki niso vzprijeli samo impozantnega žalovanja, tudi za „Lego“ so nabrali tem povodom lepo svoto. Posamezniki so sicer darovali le malenkostne svotice, največkrat samo po groših, toda — „die Menge macht's“. „Piccolo“ je priobčeval kar cele strani izkazov. Da je bilo več darovalcev, je ta ali oni Lahki tudi sam posegel v žep in plačal za druge, na drugi strani pa so ljudi kar silili, da so kaj darovali. Tako so pevcem, ki so peli pri maši zadušnici za kralja Umberta, kar si loma odtrgali od zaslužka vsakemu po 20 vinarjev. Tako delajo Lahki. Kdaj se bomo le količkaj od njih naučili?

— **Glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani** opozarja s tem vse trgovce in obrtnike, da daje posojila tudi na odprte knjižne terjatve. Kdor želi bolj natančne podatke poznati, posebno, kako je treba napraviti dotično prenosno izjavo, naj se oglasi, pismeno ali ustmeno pri omenjenem zavodu.

— **Izlet na Menino** napravi kamniška in savinjska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ dne 19. avgusta t. l. Za ljubljanske izletnike je sledeči vspeled: Odhod iz Ljubljane v soboto, 18. avgusta zvečer ob 6. uri 50 min. s kamniškim vlakom. V Kamniku prenočišče. 19. avgusta zjutraj ob 1/5 uri zjutraj odhod iz Kamnika na vozev v Tuhinj, odtod peš na Menino, 3 ure hoda. Odhod z Menine ob 3. uri popoldne. Povratek v Ljubljano z vlakom ob 9. uri 55 min. zvečer. Vdeležniki se opozarjajo na sledeče: 1. da morajo jedila seboj vzeti (pijača se bo dobila na Menini), 2. udeležbo je ustmeno ali pismeno naznaniti osrednjemu odboru „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani in sicer najkasneje do četrтка 16. avgusta zvečer, da bo odboru mogoče pijačo, vozove in prenočišča v Kamniku preskrbeti. Za ljubljanske izletnike sta reditelja Hauptman in Verovšek. Hoja na Menino do gornjegrajske koče je lahkotna tudi za dame in otroke. Z Menine se vživa prekrasen razgled. Upati je obile udeležbe tudi iz Celja, Žalca in Vranskega.

— **Na kolesih v Pariz.** Vztrajna naša kolesarja, gg. Gombač in Peterlin, dospela sta po tritedenski vožnji prošlo soboto srečno v Pariz. Kakor smo že poročali, vozila sta preko Koroške, Tirolske, Gornje Italije in južne Francije, in prevozila povprečno vsak dan kljub najhujši vročini in deloma po slabih cestah čez 150 km. Da jima dober humor kljub pripekajočemu solncu in cestnemu prahu ni pošel, pričajo nam razne razglednice, na katerih v vezani ali nevezani besedi opisujeta svojo pot. Iz Novare n. pr. oglasila sta se na sledeči način: „Tam kjer slovenski fantje nekdanj hlabro so se bñli — Slovenci so kolesarji — danes prenočili.“ Na Francoskem pa postajajo verzi že „boljši“, kar je gotovo naravna posledica izborne francoske kapljice. Iz mesta Blois golčita tako: „No, vendar jedenkrat nama sreča spet je bila mila, — Zato sva jih tudi danes kilometrov 193 prevozila; — Danes prišla sva iz mesta Poatjé — To pač znači, da krepke so še nogé.“ — V Parizu

ostaneta 10 dni, potem se vrnete čez Renske provincije, Bavarsko in Tirolsko.

— **Vojaštvo v Ljubljani.** Danes je postalo zopet živahnije v naši Ljubljani. Včeraj so prišli huzarji, danes je došel naš kranjski pešpolk št. 17., in došli so tudi že lovci. Jutri, najbrž popoldne okoli 2. ure, pride brambovski polk št. 5. iz Trsta. Ulično življenje je zdaj vse drugačno kakor zadnje tedne, ko je bila Ljubljana takorekoč zapuščena. — Pripomniti moramo še, da je domači 17. pešpolk vso pot iz Celovca do Ljubljane marširal in mej potom imel še razne vaje, ter je po 4 dnevnikih takih vajah čez Ljubelj došel v Ljubljano, ne da bi bil le eden mož zaostal kot maroder, kar je le v čast našim fantom!

— **V Spomin desetletnice** (1890 do 1900) je izdalo slovansko pevsko društvo v Trstu lepo razglednico, kazočo slovensko trobojnico mej lipovim listjem in cvetjem, in z napisom, kakor je gori omenjen. Razglednica je v barvotiski prav lično izdelana.

— **Hrvatsko pevsko društvo „Vila“** v Varaždinu praznovalo bo dne 8. in 9. septembra petindvajsetletnico svojega obstanka. Pri ti priliki vzida v spomin stoletnice rojstva pokojnega hrvatskega glasbenika Ivana Padovca spominsko ploščo. Povabljeni so na to slavnost vsa pevstva in književna društva, hrvatska in slovenska. Odbor prosi vsa ta društva, katerim so se že doposlala vabila, programi in partitura himne, naj mu izvolijo najkasneje do dne 20. t. m. naznani, koliko členov dotičnega društva se te slavnosti vdeleži. Odbor „Vile“ je poskrbel, da pojde iz Zagreba poseben vlak, in radi tega mora natančno vedeti, koliko bo udeležnikov. Dan in ura odhoda se razglasi po listih. Sploh opozarja odbor, da je naprosil vse uglednejše liste, da priobčujejo njegova naznanila, ker ni več mogoče obveščati vsako društvo posebe o vsaki stvari. Razposlani program služi za sedaj le kot prvo naznanilo, in se vsakemu društvu dopošlje še detailiran program za celo slavnost.

— **Tatinska družba v ljubljanski okolici.** Z Viča se nam piše: „Slovenski Narod“ nas je v št. 184. svaril pred premeteno tatico, ki se klati v ljubljanski okolici. Ta pa ni osamljena. Okrog Ljubljane se namreč klati cela tatinska družba. Odkar je svetnik Podgoršek načelnik ljubljanske policije, so se sploh tisti tatovi in goljufi, ki so prej strašili v mestu, vsi preselili v okolico. Najnovejša tatinska družba v okolici se drži največ mej Vičem in Švico. Na čelu jej stoji nedavno iz ječe izpuščen tat vulgo Butek. V nedeljo dne 12. t. m. so vkradli posestniku vulgo Šiškarju kravo, vredno 170 kron, iz hleva, ob 2. uri ponoči pa so jo že prodajali posestniku vulgo Klajpču v Goricah za 50 K. Občinstvo naj bo previdno, da ne bo trpelo škode. — Vičan.

— **Žepna tatvina.** Franc Mauser, črevljarski vajenec pri mojstru Iv. Mraku, nesel je dne 5. t. m. v kavarno „Kazino“ par novih čevljev. Kavarnar je bil ravno dal dva desetaka markerju, da bi jih šel menjat v drobiž, kateri jih je v naglosti dal v telovnik, tako da se mu je baje denar še videl. Franc Mauser se je spustil z njim v pogovor in mu z veliko spretnostjo izmuznil en desetak, ne da bi bil marker kaj čutil; ko pa je mislil menjati, je videl, da ima samo en desetak, misleč, da ga je zgubil, se mu je vendar zdelo vedenje Mauserjevo sumljivo, kar je ovadil policiji, katera je dognala, da je Mauser isti dan popival in denar zapravljaj. Mojster pa je tudi ravno tisti dan pogrešil en desetak. Franc Mauser je bil aretovan, prižgal žepno tatvino vendar pa tajil, da je ukradel mojstru desetak. Izročil se je dež. sodišču.

— **Tatvina.** Francetu Čelešniku bil je iz čolna na Trnovskem pristanu ukraden črno „štrahast rekelc“, vreden 12 kron.

— **Najdena je z zlatom okovana cev** za smodke, vredna 10 K.

— **Razpisane službe.** V deželni bolnici v Ljubljani sprejme se doktor medicine kot volonter za adjutom 600 kron. Oni, ki reflektujejo na to mesto, vložijo naj svoje s krstnim listom, diplomu in dokazili o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje do 1. septembra t. l. pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljano.

* **Pogreb Liebknechta**, ki se je vršil v nedeljo v Berlinu, je bil velikanski. Nad 40.000 delavcev je šlo pred in za krsto, a drugih udeležencev spreveda je bilo nad 150.000. Okoli 200.000 oseb, moških in ženskih, mladeničev, deklet, mož, otrok in starcev je izkazalo čast mrtvemu prvoborniku Dve uri je bil dolg sprevod. Po šest in šest so stopali delavci in drugi, a nereda ni bilo ne manjšega. Policija na konjih in peš ni imela ves čas nobenega opravka. Tudi godbe so spremljale sprevod. Zastav je bilo nebroj in vencev nad 2.000 V kapeli na pokopališču je govorilo 12 govornikov iz raznih dežel. Prvi je govoril Avgust Bebel. Imenom avstrijske socialne demokracije je govoril dr. Adler. Na grobu pa je govoril Singer. Vsa pogrebna slavnost je trajala od 1/2.1. popoldne do 1/2.8. zvečer. Po raznih mestih so priredili socialni demokrati ob istem času shode in žalne slovesnosti.

* **Strašna nesreča na železnici.** Dvanajst kilometrov pred Rimom se je pripetila v nedeljo 10 minut pred 1. ponoči velika nesreča. Iz Rima sta odšla v razdobju 10 minut dva osebna vlaka. Ker pa se je prvemu stroju pohabila zavora, se je vlak ustavil sredi proge in za njim vozeči vlak se je zaletel vanj z vso silo. V obeh vlakih so bili člani tujih odposlanstev za mrtvaški sprevod kralja Humberta. Tudi ruski veliki knez Peter in njegova soproga, ki je sestra kraljice Helene, sta bila v drugem vlakcu. Zgodilo se jima ni ničesar. Pač pa je bilo ubitih okoli 15 oseb, nevarno ranjenih pa 50. General Driquet je smrtno pobit, poslancu Massinijju je zlomljena roka, generalu Buffju noga, francoski komandant Français pa je mrtev. Na kraj nesreče sta dospela kralj in kraljica.

* **Čedno katoliško delavsko društvo** imajo v Frankenthalu, kjer je bil podpredsednik Karol Weckesser te dni zaprt, ker se je preveč intimno zabaval z mlajšimi društveniki.

* **Hauptmannove „Tkalce“** so igrali minoli teden in jih še igrajo v Požunu. „Tkalci“ so na Dunaju policijsko prepovedani, zato se vozijo delavska društva s posebnimi vlaki v Požun.

* **Največje dohodke v Avstriji.** Po poročilu finančnega ministrstva, je na Dunaju 138 oseb, ki so izkazali dohodkov, ki presegajo 200.000 gld. V Pragi je takih oseb 14, v Brnu 5, v Trstu 4 in v Gradcu 2. Poleg teh 138 bogatinov je 95 oseb, ki so izkazali svoj dohodek v svoti nad 100.000 gld. Od teh je na Češkem 42, na Moravskem 13, na Šteškem 5, v gornji Avstriji 9, v dolnji 7.

* **Duhovnik — morilec.** V Saragossi na Španskem se je razkril strašen umor. Duhovnik, tajnik kapitlja, don Manuel Sanchez Lorente, je umoril svojo nečakinjo Rajmundo Sanchez ter je potem pobegnil. Razprave, katere so se vršile o tem strašnem zločinu, so razjasnile stvar tako-le: Don Manuel Sanchez ter njegova nečakinja sta stanovala skupaj že dlje časa. On je sedaj star 34 let; rojen je bil v Patilli, v Aragoniji; svoje teološke študije je dovršil v Jaci, odkoder je šel v Saragoso. Njegova ljubica, sedaj stara 27 let, je pogostoma hodila k njemu po zasluženi denar. Ko je pretekli petek prišla k njemu po denar, se je ljubimec razjezil ter jo tepel. Meni se, da je bila tega kriva tudi ljubosumnost. Suval jo je z nogami, in ko je bila omamljena padla na tla, je stopal po njej. Ko pa jo zapazil, da je mrtva, vzel je njeno truplo ter ga skril v salonu, kjer je imel kapitelj svoja posvetovanja. Zategadelj se je zbal, da se izve kmalu za njegov zločin in je v svojem strahu zahteval od čuvaja na zvoniku, naj mu pomaga skriti truplo. Ta pa se je ustavljal, toda duhovnik je potegnil samokres ter ga pomeril nanj z besedami: „Ako mi ne pomagaš, te takoj ustrelim.“ Tedaj mu jo cerkovnik pomagal, a potem je šel k policiji ter ovadil duhovnika, ki pa je izvedel za ovadbo ter zbežal v smeri proti Mont Castellarju. Policija je izdala za njim tirnico.

* **Dama pred izložbenim oknom.** V Londonu je modni bazar. Pred izložbenim oknom pa stoji večkrat moderno elegantna dama, ki drži vlečko v roki in gleda z lornjeto prav izredno pazljivo in rado vedno v izložbo. Ta dama pa je iz voska. Bajé ima ta reklama za dotičnega trgovca večji uspeh kot drugod v izložbah stoječe dame iz voska.

* **Viljemova uniforma.** Originalno odlikovanje je doletelo grofa Walderseeja, designiranega komandanta združenih vojsk na Kitajskem. Cesar Viljem mu je namreč podaril svojo uniformo, katero je rabil na popotovanju v Palestino. Grof se bo v tej gotovo dobro počutil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. avgusta. Minister Rezek pojde v najkrajšem času v Prago, da pridobi češke stranke za opustitev obstrukcije. Dotičnih posvetovanj se udeležijo tudi zastopniki konservativnega plemstva. To plemstvo hoče letos na posebno slovesen način obhajati obletnico smrti nekdanjega svojega voditelja grofa Clam Martinica.

Dunaj 14. avgusta. Letošnjim cesarskim manevrom v Nemčiji prisostvoval bo nadvojvoda Fran Ferdinand.

Ischl 14. avgusta. Ministrski predsednik Körber je bil danes sprejet v avdienci pri cesarju.

Rim 14. avgusta. Kralj Umberto je bil včeraj definitivno pokopan v Panteonu.

Milan 14. avgusta. Obravnava proti Bresciju se začne dne 29. t. m.

Bruselj 14. avgusta. Došla so poročila, da misli Lihungčang potovati v Evropo, da vodi tu mirovna pogajanja.

Petrograd 14. avgusta. Uradni list priobčuje brzojavko ruskega poslanika v Pekinu, ki naznanja, da je kitajska vlada zahtevala od poslanikov, naj določijo dan in pogoje njih odhoda v Tientsin. Naznanila jim je tudi, da velesile niso zahtevale, naj bi kitajska eskorta spremila poslanike. Ruski poslanik je kitajski vladi odgovoril, da se ne more prej odločiti, dokler ne dobi instrukcij od svoje vlade, ruski vladi pa naznanja, da je vsekako treba, da pride evropska armada po poslaniško osebje, ki šteje 800 glav, mej temi 200 ženskih. Poslanik povdarja, da je potovanje iz Pekina v Tientsin jako nevarno.

London 14. avgusta. Iz Šanghaja se poroča, da je prišla združena inozemska armada v soboto do kraja, ki je samo še 20 milj od Pekina oddaljen.

London 14. avgusta. Iz Šanghaja se javlja, da je viceguverner dobil iz Pekina ukaz, naj pozove vse v njegovem okrožju bivajoče tujce, da takoj zapuste kitajsko ozemlje.

London 14. avgusta. Washingtonska vlada je dobila obvestila, da je združena armada po kratkem boju zasedla Hoasivu. Kitajci so se umaknili. Sodi se, da je to zadnji organizirani odpor Kitajcev pred Pekinom.

London 14. avgusta. Iz Hongkonga se javlja, da je odšlo 8000 črnoprporščakov v Pekin, iz provincije Yunan pa je odšlo 10.000 mož v Pekin.

Novi York 14. avgusta. Tu je umrl znani šah-mojster Steinitz, priznan kot prvi igralec šaha.

Poslano „Slovencu“.

Zlodja, zdaj sem jih pa hudo razburil, prijatelje pri „Slovencu“; kar z novo mokro cunjjo mi pretijo za bodoče! Kje jo le hočejo namočiti? V gnojnici so jo že imeli ves čas, kar se z njimi tepem, in tega je že 25 let. — Nezadovoljni so z mano. Bilanca o delovanju katoliškega duhovenstva na Slovenskem, katero sem prejšnji teden spisal, jih je pri „Slovencu“ hudo razjezila, poslali so po svojega imenitnega zgodovinarja, ki ga je še bilo, hvala Bogu, najti; — odpravlja se za profesorja na vseučilišče na Dunaj. — in ta je ves svoj špirit požgal proti meni. Kar na 15 točk imam odgovarjati. Danes na večer sem šele „Slovenca“ v roke dobil, jutri zjutraj ob 5. uri se odpeljem na počitnice kam ven po lepem svetu, prvokrat v svojem življenju. Ni odlašati z odgovorom, drugače bodo moje prijatelji pri „Slovencu“ mislili, da so me „fentali“. Torej hitro nekaj odgovora.

Vi pišete, da nemških viteзов niso oglejski patrijarhi, ali patriarh Berthold spravili v črnomaljski kraj. (Voigt: Geschichte des deutschen Ritterordens in seinen zwölf Ballieien I. 14. Ibidem pag. 16.) Ta Voigt to trdi, on je rabil zgodovinske

vire nemškega viteškega reda. — Dr. Hauff, profesor na univerzi v Pragi, Kočevci, ki se je močno trudil, da izve, kako in kdaj so Kočevci prišli v to deželico, piše v knjigi: „Die deutsche Sprachinsel Gottschee“ str. 10., 11.: „Velika posestva so imeli brižinski škofje že od leta 974 na Gorenjskem, pozneje ob Krki in Kolpi. Že okoli l. 1000 so leti poslali nemške koloniste iz Bavarske in iz Tirol v Kočevje. Tudi nemški viteški red v Črnomlju in Metliki spravil je nemške koloniste tje. („Slovenec“ trdi, da ti nemški vitezi niso bili Slovencem nevarni.) Ta kočevska deželica je bila last patriarhov v Ogleju in že zdavna. Podložniki (Lehens-träger) teh patriarhov so bili grofi ortenski, ki so imeli tudi Poljane in Ribnico kot podložniki teh patriarhov v lasti. Ker še n. bilo dosti kolonistov v teh krajih, so ti grofi po izgledu brižinskih škofov delo naseljevanja Nemcev na Kranjskem nadaljevali. Leta 1339. dovoli oglejski patriarh, da se kapelan v Mooswaldu nastavi. Patriarh della Torre je l. 1363. izkazal svojo naklonjenost tej kolonizaciji po Nemcih. V okvir te kolonizacije vzela sta se tudi danes slovenski Kostelj in Osilnica.

„Facta illoquuntur“. Torej toliko v naglici glede Luschinovega mnenja, da so bili oglejski patriarhi sovražniki Nemcev in prijatelji Slovencev, ter da ti ne malo niso slovenske vode skalili. Ti patriarhi so bili deloma Nemci, deloma Italijani. Papeštvo se je menilo tedaj za kako narodnost toliko, kakor jaz za lanskega sneg. V teh časih, ko so ti patriarhi bili vsegamogočni na velikem delu Slovenstva, je bila glavna podpora katoliške cerkve nemštvo. Luschin je morda jeden istih Nemcev, ki misli, da je v našem času katoliški duhovnik zato Slovanom prijazen, ker ti Nemci, oni pa Nemceluterane sovražijo. Tozdašnje sovrašstvo teh duhovništev hočejo nemški zgodovinarji podpreti s tem, da stikajo po dokazilih tudi v prošlosti. Pa jih ne najdejo. Nič fakt, le sklepanja. Moj profesor je že boljši, ta navaja fakta. Katoliški duhovnik je bil vedno kozmopolitičen. Karol Veliki pa vendar ni mislil na to, Slovence ohraniti. Tega menda Luschin ne bo mislil. Temu velikemu nemškemu organizatorju je bilo na tem, da Slovence popolnoma iztrebi, ne pa, da bi kak patriarhat v obrambo istih ustanovil. Pa o tem prihodnjič iz drugih virov več.

(Dalje prih.)

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospica Tonica Majzeljeva v Belicerkvi 1 K 40 vin., katere sta darovala dva „Slovenijana“; Malo — pa od srca. — Gospod Peter Strel ml. v Mokronogu nabral pod geslom „društvo je narodna trdnjava, ki odbija sovražne napade“ 6 K. — Skupaj 7 K 40 vin. — Živelj darovalci in nabiralci ter njih posnemovalci!

Za Prešernov spomenik: Gospica Minka Govékar v Metliki 2 K, darovala gg. notar Janko Globočnik in poštar Fran Gustin vsak 1 K. — Živela!

Za fotografijo za amatérje. Priznana izborne fotografije salonske in popotne aparate, nove neprekošene momentne ročne aparate, kakor vse fotografije potrebščine ima A. MOLL, c. in kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. Fotografijna manufaktura, ustanovljena 1854. l. Na željo se pošlje veliki ilustrovani cenik brezplačno. b (11—13)

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih očes, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (9—33)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“,
M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
13	9. zvečer	740.4	16.8	sl. jvzh.	jasno	
14	7. zjutraj	739.0	14.2	sl. svzhod	jasno	
	2. popol.	736.5	22.2	sr. svzhod	skoro obl.	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 16.6°, normalo: 19.0°.

Dunajska borza

dne 14. avgusta 1900.	
Skupni državni dolg v notah	97.70
Skupni državni dolg v srebru	97.25
Avstrijska zlatna renta	116.15
Avstrijska kronska renta 4%	97.40
Ogrska zlatna renta 4%	114.95
Ogrska kronska renta 4%	90.45
Avstro-ogrsko bančne delnice	1705.1
Kreditne delnice	662.50
London vista	242.60
Nemški drž. bankovc za 100 mark	118.40
30 mark	23.65
30 frankov	19.32
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.41

Jayna zahvala.

Podpisani se tem potom najsrčneje zahvaljujem požrtvovalnim ognjegascem glavne prostovoljne požarne brambе v So-dražici, ker so v za me usodni noči, dne 30. julija t. l. tako neustrašeno delovali pri požaru in s tem preprečili veliko ne-srečo, katera bi kmalu zažela vso vas.

Na Grabnu pri Sv. Gregorju,
dne 1. avgusta 1900.

Matej Oblak
župan in posestnik.

(1645)

Trgovski pomočnik

ki ima tudi zmožnost in veselje za po-to-vanje, vsprejme se s 1. ali 15. septem-brom t. l.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Lepo stanovanje

v II. nadstropju s 4 sobami in pritlikinami se odda za novemberski termin.

Istotam se odda tudi

delavnica ali skladišče.

Natančneje pove Vodnik, kamnosek, v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

Umetalni mlin

(premelje v tednu vagon žita) ter

žaga za deske

s postranskimi poslopji, eventualno z 20 orali zemlje se proda jako ceno. Konstantna vodna moč v Savinjski dolini.

Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Glavni trg št. 4.

Ces. kr. avstrijske državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane jn. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Ist, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano jn. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Ist, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-bljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 5. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-deljah in praznikih. (1305)

Za Opatijo

se išče izprašana, spretna knjigovoditeljica

samostalno delavna, nemščine in slovenščine, eventualno (kar daje prednost) laščine zmožna, z lepo pisavo in katoliške vere.

Ponudbe, zahteve in reference s foto-grafijo (ki se vrne) kar prej možno: Tirmann, zdravilišče (Curhaus) na Bledu. (1644—1)

Proda se iz proste roke jednonadstropna hiša

z lepim, ravno kupljenim vrtom; jako pri-pravna je za kakaga upokojenega gospoda ali tudi trgovca, ker stoji hiša na križišču več cest, in je v nji trgovina z mešanim blagom in mala tobačna zaloga. (1621—2)

Več se poizve pri Andreju Leskovcu, posestniku v Škofji Loki.

Mesne konzerve juhine konzerve prepečenec cognac

(1223—14)

za potnike, lovce in turiste

se dobivajo pri

Rudolfu Kirbisch-u
Ljubljana, Kongresni trg.

Št. 26435.

(1641—1)

Ustanova.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da je za dobo treh let, to je za leta 1901, 1902 in 1903 podeliti

Katarine Warmusove ustanovo za vzgojo deklic v letnem znesku 252 K dvema deklicama,

ki ste ustanovnici v sorodu ali pa, ko bi takih ne bilo, dvema hčerama ljubljanskih meščanov.

Prošnje, opremljene s potrebnimi do-kazili, vložiti je pri magistratnem vloz-nem zapisniku do dne 15. septembra letos.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 10. avgusta 1900.

Graška trgovska akademija.

Abiturijentski tečaj.

Enoleten trgovski tečaj za absol-vente srednjih šol, ki se hoté lotiti trgovskih in industrijskih podjetij, ali ki hoté kot visokošolci (juristi) razširiti svoje vednosti. (1638—1)

Obsežne prospekte razpošilja ravnatelj-ska pisarna, Kaiserfeldgasse šte. 25.

Ravnatelj: **J. Berger.**

Št. 206/Pr.

Razpis služeb.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti službo **mestne blagajne kontrolorja** s prejemki IV. činovnega razreda, to je z letno plačo 2200 kron, z dejalnostno doklado 400 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 kron; eventualno službi **knjigovodskega ali pa blagajničnega oficijala** s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 K, z dejalnostno doklado 360 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 kron; eventualno tudi službi **knjigovodskega ali pa blagajničnega asistenta** s prejemki VI. činovnega razreda, to je z letno plačo 1350 kron, z dejalnostno doklado 300 kron in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 150 kron; konečno eventualno tudi službo **magistratnega pisarniškega praktikanta** z letnim adjutom 960 kron.

Za podelitev služeb pri mestni blagajni in pri mestnem knjigovodstvu zahteva se v smislu § 8 službene pragmatike dokazilo o uspešno dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realki in pa o uspešno napravljenem izpitu iz državnega računarstva. Prednost se pa pri vsprejemu daje proslcem, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim uspehom. Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računarstva, morajo pa ta izpit najpozneje v teku enega leta po vsprejemu popolniti, sicer se jih sme iz službe odpuštili.

Zaprisežajo se šele potem, ko izpolnijo ta pogoj; o svojem vstopu pa obljubijo le molčljivost.

Povišba ali napredovanje sta pred uspešno prebitim izpitom nedopustna. Blagajničnemu osonbu je v smislu veljavnih določil ob imenovanji položiti kavoj v znesku stalne letne plače.

Za namestitve v pisarniški službi se od proslca zahteva, da je z dobrim uspehom dovršil nižjo gimnazijo, nižjo realko ali pa kak drug zavod iste vrste, in pa, da si je splošno usposobljenost za ta poklic zadobil z večletno prakso v kakaj državni, deželni, občinski ali kaki zasebni pomožni pisarni, in da se o tem izkaže z ugodnimi izpričevali.

Prednost se daje proslcem, ki se izkažejo s srednješolskim zrelostnim izpriče-valom ali pa z zrelostnim izpričevalom kakaga drugega zavoda iste vrste.

Prosilci za jedno-zgoraj omenjenih služeb morajo svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje pri predsedstvu mestnega magistrata vlagati najpozneje do dne 31. avgusta t. l.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se pri oddaji služeb ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 9. avgusta 1900.

Stanovanje

z dvema sobama in pritlikino odda se v hiši št. 8 v Gradaških ulicah.

Več se izve istotam v I. nadstropji, na desno. (1609—3)

Prodajalnice

ena manjša se takoj, ena večja pa za 1. nov. t. l. odda. (1628—2)

Več se poizve pri hišnem gospodarju v Truber-jevih ulicah št. 2, II. nadstropje.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, drvarnice in podstrešja, (1583—3)

se odda na Poljanski cesti št. 21.

Gospodje

se vsprejmejo na hrano. Istotam je oddati

lepo mesečno sobo.

Natančneje se izve na Starem trgu št. 34. I. nadstropje. (1640)

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo i. t. d. v hiši št. 2 na Bregu v II. nadstropju se za 1. no-vember t. l. odda v najem.

Natančno pri hišni gospodinjii Antoniji Kasch, Židovske ulice št. 1. (1617—2)

Za splošno

razsvetljavo mesta

dne 17. avgusta t. l.

priporoča (1832—2)

napolnjene

razsvetljevalne čašice

Fran Kollmann.

Kompanjon

z malo vlogo v gotovini se išče za usta-novivšo se trgovsko agenturo in komisijsko trgovino; ista je že akreditirana v zavarovanji proti ognju, za življenje, proti nezgo-dam, vlonu in za slučaj bolezni, kakor tudi kot zastopstvo za vina, žganje, ocet i. t. d., ter se išče za povečanje in razširjenje pod-jetja z dobrim obrestovanjem in izdatnim dobičkom sodeležnik. Želi se, da sam so-deluje, kar pa ni neobhodno potrebno.

Prijazne ponudbe pod „Mercur 500“ upravništvu „Slov. Naroda“. (1639)

(1630—2)

Najlepši lesk na perilo

se zajamči tudi nevarjeni roki po jako priprosti vporabi svetovno znanega

američanskega skroba na lesk

Frica Schulz-a jun., Heb (Eger) in Lipsko. Le pristen, če ima vsak zavoj poleg stoječi Globus (varstveno znamko). Cena zavoj 24 vin.; na prodaj v večini špecijskih in drogerijskih trgovin in prodajalnic mila. III. (1362—2)

Izveček iz razglasa.

Glasom odredbe oddelek 13, šte. 1520, z dne 27. julija 1900, namerava c. in kr. državno vojno ministrstvo

razne predmete za obleko in usnjato opravo za c. kr. vojsko v letu 1901 nabaviti pri malih obrtnikih.

Glede podrobnejših pogojev se opozarja na polnobesedno oznanilo, ki je bilo zglašeno v šte. 184 z dne 11. avgusta 1900 našega lista. (1612—1)

Boljše deklet

k otrokom, ki zna nekoliko šivati in pomagati pri drugem hišnem delu, se sprejme. Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Išče se s 1. septembrom t. l.

mala mesečna soba

s hrano vred pri kaki družini v sredini mesta.

Ponudbe pod „št. 1“ upravništvu „Slov. Naroda“.

Prodajalec

galanterijske stroke, ki je popolnoma večš slovenske korespondence, se pod ugodnimi pogoji vsprejme. Istotako tudi

učeno.

(1569-3) Ivan Kordik v Ljubljani.

2 čevljarska pomočnika

sprejmeta se takoj ali v teku 14 dni. Plača po dogovoru. — Sprejme se tudi

vajenec.

zanesljiv in dobrih starišev. (1590-6)

Anton Omerzu, čevljar v Krškem.

Pekarija

na deželi blizu Celja

jako dobro poslujoča, se proda jako po ceni z zemljišči ali brez njih. (1507-6)

Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Glavni trg št. 4.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kabineta, sobe za služabnice, kuhinjo, kletjo itd. se za 1. novembra t. l. odda.

Več se poišče pri hišnem gospodarju v Slomšek-ovih (Parnih) ulicah št. 12, II. nadstropje. (1629-2)

Spretno, solidno potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitér 25“ upravništvu „Slov. Naroda“.

(1531-4)

Malinčev sirup
Lekarnarja Piccolija

v Ljubljani

se prireja kar najskrbnejše iz dišečih gorskih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para, in je torej najbolj čist izdelek nepresežne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovitim sokom, ki je v prodaji, in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in bakterije.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 130. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr., ter se 1 kilo zaračuna z K 110, 100 kilogr. = 100 kron. I. (1368-6)

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju z K 530.

Prodajalnica

s stanovanjem in delavnico v Židovski ulici št. 6 se takoj ali pa za 1. novembra t. l. odda. (1616-2)

Pismene ponudbe sprejme g. Franc Jonke, sekvester, Kongresni trg št. 15.

Po nizki ceni se proda

hiša

na Glincah pri Ljubljani.

Hiša je na lepem prostoru in ima 8 stanovanj. — Več se izve v upravništvu „Slov. Naroda“.

(1606-3)

Naznanilo.

Usojava si naznanjati p. n. občinstvu, prijateljem in znancem, da sva 1. dne avgusta t. l. prevzela staro, dobro znano

gostilno „pri Šiku“

v Vegovih ulicah št. 9

kjer bodeva točila pristna dolenjska in druga naravna vina iz Grajskih kletij ter vedno sveže pivo.

Ukusna mrzla in gorka jedila dobé se vsak čas.

Naročila na opoludanski obed in večerjo se vsprejmo.

Za mnogobrojni obisk prosiva in biva z velespoštovanjem (1588-3)

Francka in Anton Novak.

Izgubila se je lovška psica

bele barve z rjavimi lisami, ki sliši na ime „Ledy“ in ima znamko št. 470. — Najditelj naj jo odda proti nagradi v Fr. Počkovi gostilni v Florijanski ulici št. 10. (1634-2)

Mesečna soba

s posebnim uhom odda se takoj.

Kje? pove iz prijaznosti trgovina na Sv. Jakoba trgu št. 5. (1627-2)

Slovenskega stenografa

sprejme takoj

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Plača po dogovoru. (1637-1)

Priden komi

dober prodajalec se sprejme takoj v večji trgovini na Dolenjskem. (1624-2)

Ponudbe pod „št. 1901“ upravništvu „Slov. Naroda“.

Grajsko oskrbnitvo Monastero

pošta Oglej (Akvilleja) Primorje

priporoča svoje bogato založeno skladišče

belih in rudečih vin

lastnega pridelka v prijazno upoštevanje.

Vzorci so brezplačno na razpolaganje. (1497-6)

Na prodaj ali v najem se da:

1.) hiša št. 58. na Igu, z novo pekovsko pečjo in prodajalno, povsem vrejena za izvrševanje pekovske obrti, z lepim hlevom in svinjakom, skednjem in dr.

2.) hiša št. 125. na Igu, stoječa na trgu blizu župne cerkve, posebno prikladna za izvrševanje krčmarske obrti, s 3 lepimi prostornimi sobami.

Obe hiši sta v najboljšem stavbenem stanju.

Na prodaj je dalje več orolov nlij, travnikov in gozdov ležečih v Iški občini, ki se k zgornjima hišama morejo prikupiti. Kupnina se more plačati v manjših obrokih.

Kupci, ki si žele ogledati hiši, naj se oglase pri g. Al. Minattiju, trgovcu na Igu, kateri brani v to svrhu hišne ključke.

Natančna pojasnila o pogojih daje pisarna dr. Mat. Hudnika, odvetnika v Ljubljani. (1636-1)

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Špitalske ulice 7, I. nadstr.

Zobozdravnik med. univ. dr. Rado Frlan

špecialist za zlate in porcelanaste plombe,

bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v Berolinu Dorotheenstrasse, (1614-2)

naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse priprave za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksidom (Lustgas oder Lachgas) in da izvršuje od 8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno narkozo Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju vse vrste zlatih spon, zlatih kron in zlatega zobovja, kakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobotehnična dela.

Prevzetje gostilne.

Slavnemu občinstvu, vsem prijateljem in znancem na znanje, da sva podpisana prevzela v najem staro, dobro znano

gostilno v Židovski stezi št. 4

v hiši slav. c. kr. erarja.

Postreževa s finim dolenjskim, štajerskim, istrjanskim in drugim vinom in točiva vsaki dan sveže

salonsko pivo à la Plzenc iz Puntigamske pivovarne

s konkurenčno ceno, vrček samo 20 vinarjev.

Gorka in mrzla jedila ob vsakem času.

— Zajutrek vsaki dan, kakor tudi opoldanska jedila. —

Za mnogobrojni obisk in naklonjenost prosiva s spoštovanjem

Marija in Alojzij Rasberger

gostilna Židovska steza št. 4.

(1594-3)

Mesto distriktnega zdravnika na Vranskem

je razpisano z letno nagrado 1400 kron.

Razven sposobnosti po §u 15. postave z dne 23. junija 1892 dež. zak. št. 35 se zahteva temeljito znanje slovenščine.

Nagrada velja kot pavšalna odškodnina za vse po §u 58. ubožne postave okrajno blagajnico zadevajoče stroške, kateri dosihmal niti 100 kron na leto niso znašali.

Ponudbe je vložiti pri distriktnem odboru na Vranskem do 10. septembra 1900.

(1607-2)

Ottenschläger, načelnik.

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomškove ulice št. 17 (nasproti mestne elektrarne).

Izborna zaloga grobnih spomenikov

iz različnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Naprava kompletnih rodbinskih rakev

tu in na deželi.

(1014-17)

Raznovrstna v to stroko spadajoča popravila.

Stavbena dela.

— Priznana solidna in točna postrežba. —

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Vzajemno-podpornega društva

registrirane zadruga v Ljubljani“

ki bode

dné 31. avgusta 1900 ob 5. uri popoldne v društveni pisarni, Kongresni trg št. 17.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo o računskem zaključku za I. odsek.
3. Sprememba pravil.
4. Slučajnosti.

Za slučaj, da bi bil ta občni zbor nesklepčen, vrši se drugi občni zbor dné 17. septembra t. l. ob 5. uri popoldne v društveni pisarni, Kongresni trg št. 17, z istim dnevnim redom, ter je sklepčen ne glede na število zastopnikov deležev.

Ljubljana, dné 14. avgusta 1900.

(1635)

Ravnateljstvo.